Európai Parlament
2024-2029

ELFOGADOTT SZÖVEGEK

P10_TA(2026)0014

Az emberi jogok és a demokrácia helyzete a világban és az Európai Unió ezzel kapcsolatos politikája – 2025. évi éves jelentés

Az Európai Parlament 2026. január 21-i állásfoglalása az emberi jogok és a demokrácia világbeli helyzetéről és az Európai Unió ezzel kapcsolatos politikájáról – 2025. évi éves jelentés (2025/2166(INI))

Az Európai Parlament,

– tekintettel az Európai Unió Alapjogi Chartájára,

– tekintettel az emberi jogok európai egyezményére,

– tekintettel az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 2., 3., 8., 21., 23. és 36. cikkére,

– tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 17. és 207. cikkére,

– tekintettel az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatára és az Egyesült Nemzetek Szervezetének egyéb emberi jogi egyezményeire és eszközeire,

– tekintettel a népirtás bűntettének megelőzéséről és büntetéséről szóló, 1948. december 9-én elfogadott ENSZ-egyezményre,

– tekintettel a hadifoglyokkal való bánásmódról szóló, 1949. augusztus 12-én elfogadott egyezményre,

– tekintettel a kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés elleni, 1984. december 10-i ENSZ-egyezményére, valamint annak 2002. december 18-án elfogadott fakultatív jegyzőkönyvére,

– tekintettel az őslakos népek jogairól szóló, az ENSZ Közgyűlése által 2007. szeptember 13-án elfogadott nyilatkozatra,

– tekintettel a fogyatékkal élők jogairól szóló, 2006. december 12-i ENSZ-egyezményre és fakultatív jegyzőkönyvére, amelyet 2006. december 13-án fogadtak el,

– tekintettel a valláson vagy hiten alapuló intolerancia és megkülönböztetés minden formájának megszüntetéséről szóló nyilatkozatra, amelyet az ENSZ Közgyűlésének 1981. november 25-i 36/55. sz. határozata hirdetett ki,

– tekintettel az ENSZ nemzeti, etnikai, vallási és nyelvi kisebbségekhez tartozó személyek jogairól szóló 1992. december 18-i nyilatkozatára,

– tekintettel a gyermek jogairól szóló, 1989. november 20-i ENSZ-egyezményre és annak 2000. május 25-én elfogadott két fakultatív jegyzőkönyvére,

– tekintettel az Európa Tanács emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló, 1983. április 28-i egyezményéhez csatolt, a halálbüntetés eltörléséről szóló 6. és 13. sz. jegyzőkönyvre,

– tekintettel a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányára,

– tekintettel az ENSZ emberi jogi fórumain 2025-ben képviselendő uniós prioritásokról szóló, 2025. január 27-i tanácsi következtetésekre,

– tekintettel a Tanács által 2020. november 17-én elfogadott, az emberi jogokra és a demokráciára vonatkozó uniós cselekvési tervre (2020–2024) és annak 2023. június 9-én elfogadott félidős felülvizsgálatára,

– tekintettel a súlyos emberi jogi jogsértések és visszaélések elleni korlátozó intézkedésekről szóló, 2020. december 7-i (EU) 2020/1998 tanácsi rendeletre[1],

– tekintettel az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/947 rendeletére (2021. június 9.) a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz (Globális Európa) létrehozásáról, a 466/2014/EU európai parlamenti és tanácsi határozat módosításáról és hatályon kívül helyezéséről, valamint az (EU) 2017/1601 európai parlamenti és tanácsi rendelet és a 480/2009/EK, Euratom tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről[2],

– tekintettel az EU gyermekjogi stratégiájára (COM(2021)0142),

---

1 HL L 410. I, 2020.12.7., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/1998/oj.

2 HL L 209., 2021.6.14., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/947/oj.

– tekintettel a vallás és a meggyőződés szabadságának előmozdításáról és védelméről szóló uniós iránymutatásokra,

– tekintettel az online és offline véleménynyilvánítás szabadságáról szóló, a Tanács által 2014. május 12-én elfogadott uniós iránymutatásokra,

– tekintettel a Tanács által 2019. szeptember 16-án elfogadott, az EU harmadik országokra irányuló, a kínzással és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmóddal vagy büntetéssel kapcsolatos politikájáról szóló felülvizsgált uniós iránymutatásokra,

– tekintettel a Tanács által 2024. június 24-én jóváhagyott, a gyermekek és a fegyveres konfliktusok kapcsolatáról szóló felülvizsgált uniós iránymutatásokra,

– tekintettel a Bizottságnak és az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének a korrupció elleni küzdelemről szóló tanácsi rendeletre irányuló, 2023. május 3-i közös javaslatára (JOIN(2023)0013),

– tekintettel a nemzetközi humanitárius jog tiszteletben tartásának előmozdításáról szóló uniós iránymutatásokra,

– tekintettel a Nemzetközi Büntetőbíróság 1998. július 17-i Római Statútumára,

– tekintettel a vallás vagy meggyőződés szabadságának az Európai Unión kívüli előmozdításával kapcsolatos uniós iránymutatásokról és a kérdésért felelős különmegbízott megbízatásáról szóló, 2019. január 15-i állásfoglalására[3],

– tekintettel az EU globális emberi jogi szankciórendszeréről (az uniós Magnyickij-törvényről) szóló, 2021. július 8-i állásfoglalására[4],

– tekintettel az emberi jogokra és a demokráciára vonatkozó, a 2020–2024-es időszakra szóló uniós cselekvési tervnek a 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi kerettel való összehangolásáról szóló, 2024. május 27-i tanácsi következtetésekre,

– tekintettel az EU külső fellépéseiben a nemek közötti esélyegyenlőség biztosítását és a nők szerepének megerősítését célzó, 2021–2025 közötti időszakra szóló uniós cselekvési tervre (GAP III),

– tekintettel a Tanács által 2004. június 14-én elfogadott, az emberijog-védőkről szóló uniós iránymutatásokra,

---

3 HL C 411., 2020.11.27., 30. o.
4 HL C 99., 2022.3.1., 152. o.

– tekintettel az EU 2024. évi éves jelentésére az emberi jogok és a demokrácia helyzetéről a világban,

– tekintettel a gondolatszabadságért járó Szaharov-díjra, amelyet 2025-ben Andrzej Poczobut belarusz újságírónak és Mzia Amaglobeli grúz újságírónak ítéltek oda,

– tekintettel „Az emberi jogok és a demokrácia világbeli helyzetéről és az Európai Unió ezzel kapcsolatos politikájáról – 2024. évi éves jelentés”[5] című, 2025. április 2-i állásfoglalására, valamint a korábbi éves jelentésekről szóló, előző állásfoglalásaira,

– tekintettel az emberi jogok, a demokrácia és a jogállamiság megsértéséről az eljárási szabályzatának 150. cikkével összhangban elfogadott (úgynevezett sürgősségi) állásfoglalásaira, különösen a 2025-ben elfogadott állásfoglalásokra,

– tekintettel eljárási szabályzata 55. cikkére,

– tekintettel a Nőjogi és Esélyegyenlőségi Bizottság véleményére,

– tekintettel a Külügyi Bizottság jelentésére (A10-0262/2025),

A. mivel az EU az EUSZ 2. és 21. cikke szerint az emberi méltóság tiszteletben tartása, a szabadság, a demokrácia, az egyenlőség, a jogállamiság, valamint az emberi jogok tiszteletben tartása értékein alapul; mivel az EU fellépését világszerte az emberi jogok egyetemességének és oszthatatlanságának kell vezérelnie, valamint annak a ténynek, hogy az EU külső tevékenységének középpontjában az emberi jogok és a demokrácia hatékony védelme és oltalmazása áll;

B. mivel az EU belső és külső politikái közötti összhang és koherencia kulcsfontosságú a hatékony és hiteles uniós emberi jogi politika megvalósításához, valamint a szabadság és demokrácia védelméhez és támogatásához;

C. mivel a demokratikus rendszerek a legalkalmasabbak annak biztosítására, hogy mindenki gyakorolhassa emberi jogait és alapvető jogait; mivel az érett demokratikus rendszerekként értelmezett demokráciák világa összességében biztonságosabb világ, tekintettel jelentős fékeikre és ellensúlyaikra, amelyeknek célja, hogy megakadályozzák az autokráciák kiszámíthatatlan magatartását a nemzetközi színtéren; mivel ma a világ népességének csupán 29 %-a él liberális demokráciákban, ami erőteljes visszaesést jelent a 2009-es 52 %-hoz képest; mivel a tekintélyelvűség, az illiberalizmus és a populizmus erősödése veszélyezteti a szabályokon alapuló globális rendet, az emberi jogok védelmét és előmozdítását a világban,

---

5 HL C, C/2025/4390, 2025.9.9., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4390/oj.

valamint az EU alapját képező értékeket és elveket; mivel a terrorizmus és a szélsőségesség is előretörőben van, és ezek szintén fenyegetést jelentenek ezekre az értékekre és elvekre nézve;

D. mivel az EU szilárdan hisz a multilateralizmusban, a szabályokon alapuló globális rendben és az ENSZ-tagállamok számára irányadó egyetemes értékekben, elvekben és normákban, amelyek fenntartására az ENSZ-tagállamok kötelezettséget vállaltak, az ENSZ Alapokmányával összhangban, valamint teljes mértékben támogatja azokat;

E. mivel a nemek közötti egyenlőség és az alapvető jogok – többek között a nők jogai – elleni globális negatív reakciók, valamint az LMBTIQ+-ellenes retorika terjedése aláássa a legkiszolgáltatottabb személyek jogait;

F. mivel a digitális megfigyeléssel és a mesterséges intelligencián alapuló technológiákkal való visszaélés egyre inkább veszélyezteti a magánéletet, a véleménynyilvánítás szabadságát és az emberijog-védőket;

G. mivel a nemzetközi szabályokon alapuló nemzetközi rend legitimitása – amit az EU határozottan támogat és amelynek védelmét célozza – a nemzetközi szervek, például az ENSZ Biztonsági Tanácsának határozatai, valamint a Nemzetközi Bíróság (NB) és a Nemzetközi Büntetőbíróság (NBB) által kiadott határozatok és rendelkezések betartásától függ; mivel az ilyen rendelkezések és határozatok, valamint általában a nemzetközi jog, az emberi jogok és a nemzetközi humanitárius jog betartását egyre nagyobb és példa nélküli globális veszélyek fenyegetik a kialakuló és a folyamatban lévő konfliktusokban; mivel az önkényuralmi és illiberális rendszerek torzítják a többoldalú fórumok alkalmazását egy olyan reakciós menetrend előmozdítása érdekében, amely megkérdőjelezi az emberi jogokat és a multilaterális és szabályokon alapuló rendet; mivel a multilaterális szervezetek hiteltelenítése és megtámadása súlyos következményekkel jár, például előmozdítja a büntetlenség kultúráját; mivel a nemzetközi intézmények, tisztviselőik és a velük együttműködő személyek egyre inkább támadásoknak és fenyegetéseknek vannak kitéve; mivel a nemzetközi közösség, beleértve az EU-t is, felelősséggel tartozik a szabályokon alapuló nemzetközi rend fenntartásáért a szabályok – többek között partnerei által való – egyetemes betartásának biztosításával;

H. mivel az emberi jogok, a demokráciatámogatás és a független média nemzetközi finanszírozásának jelentős csökkentése az EU-t ezen a területen az egyik legfontosabb globális szereplővé tette;

I. mivel az ENSZ súlyos aggodalomra okot adó és rendkívül nehéz pénzügyi helyzettel néz szembe a nemzetközi pénzügyi támogatás visszavonását követően a személyzet létszámának 20%-os

csökkentése és általános költségvetésének 500 millió dolláros, előirányzott csökkentése, valamint a békefenntartó, humanitárius és egészségügyi ügynökségei további jelentős csökkentése miatt;

J. mivel az emberi jogokra és a demokráciára vonatkozó, a 2020–2024-es időszakra szóló uniós cselekvési tervet 2027-ig meghosszabbították, és az új többéves pénzügyi kerettel (MFF) egy időben meg kell kezdeni a 2028–2034 közötti időszakra vonatkozó továbbfejlesztett terv kidolgozását a világ előtt álló új kihívások kezelése érdekében; mivel a javasolt új többéves pénzügyi keret felülvizsgált struktúrájából hiányzik az emberi jogokra, a demokráciára és a jogállamiságra irányuló célzott program és külön költségvetési előirányzat, ami aggályokat vet fel az alulfinanszírozottsággal, a kiszámíthatóság hiányával és a tematikus prioritások erodálódásával kapcsolatban;

K. mivel az emberijog-védők, többek között a nők jogainak védelmezői és a civil társadalmi szervezetek kulcsfontosságú partnerek az emberi jogok, a demokrácia és a jogállamiság védelmére és előmozdítására irányuló uniós erőfeszítésekben; mivel a kormányok és a nem állami szereplők világszerte egyre jobban szűkítik a civil teret azáltal, hogy egyre inkább cenzúrázzák, elhallgattatják és zaklatják többek között az emberijog-védőket és a civil társadalmi szervezeteket, az újságírókat, a vallási közösségeket, az ellenzéki vezetőket és más veszélyeztetett csoportokat munkájuk során, még inkább szűkítve a civil teret;

L. mivel a kormányok világszerte egyre inkább cenzúrázzák, elhallgattatják és zaklatják az emberijog-védőket és a civil társadalmi szervezeteket munkájuk során; mivel ez a magatartás a közéleti részvételt akadályozó stratégiai pereket, korlátozó kormányzati politikákat, rágalmazási kampányokat, hátrányos megkülönböztetést, megfélemlítést és erőszakot, így törvénytelen kivégzéseket, emberrablásokat, valamint önkényes letartóztatásokat és fogva tartást felölelő intézkedéseket foglal magába; mivel az emberijog-védők elleni támadások egyre inkább kiterjednek családjaikra és közösségeikre is;

M. mivel a vallási kisebbségek üldözése a vallás vagy meggyőződés szabadságának megsértését jelenti, amely az Európai Unió Alapjogi Chartájában és a nemzetközi jogban rögzített alapvető jogok egyike;

N. mivel a Közel-Keleten a világ legrégebbi keresztény közösségei továbbra is súlyos üldöztetéssel, megkülönböztetéssel, kényszerű lakóhelyelhagyással, valamint vallás- és meggyőződésszabadságuk korlátozásával szembesülnek;

O. mivel az (EU) 2024/1712 irányelv[6] módosította a 2011/36/EU irányelvet[7] annak érdekében, hogy az emberkereskedelem gyakorlatainak körébe sorolja a béranyasághoz, a kényszerházassághoz vagy a jogellenes örökbefogadáshoz kapcsolódó kizsákmányolást;

P. mivel az isztambuli egyezmény – amelyhez az EU a közelmúltban csatlakozott, annak ellenére, hogy azt csak néhány tagállam ratifikálta – megerősíti, hogy a fegyveres konfliktusok az emberi jogok ismételt megsértését eredményezik a polgári lakosság, különösen a nők esetében, akik háborús fegyverként nemi erőszaknak és szexuális erőszaknak vannak kitéve, és a konfliktusok alatt és után a nemi alapú erőszak fokozódásától szenvednek, és a túlélők nem férnek hozzá az igazságszolgáltatáshoz vagy a megfelelő orvosi és pszichológiai támogatáshoz; mivel a fent említett egyezmény a nőkkel szembeni erőszakot az emberi jogok megsértéseként határozza meg;

Q. mivel a nemek közötti egyenlőség az EU egyik alapvető értéke, valamint a nők és lányok emberi jogait, beleértve szexuális és reprodukciós jogaikat, továbbra is megsértik az egész világon; mivel a nők egyedi és aránytalan hatással szembesülnek a konfliktusok, az éghajlatváltozás és a migráció miatt, beleértve a nemi alapú erőszak fokozott kockázatát, a gazdasági marginalizálódást és az erőforrásokhoz való hozzáférés akadályait; mivel a nőkre összpontosító emberijog-védők és civil társadalmi szervezetek kritikus fontosságú munkájához egyre zsugorodó tér áll rendelkezésre, valamint erőszakkal, zaklatással és megfélemlítéssel fenyegetik őket;

R. mivel a fogyatékossággal élő személyeket és családjaikat képviselő civil társadalmi szervezetek alapvető szerepet játszanak az emberi jogok előmozdításában és a demokratikus és befogadó társadalmak építésében; mivel a fogyatékossággal személyek, különösen a nők és lányok interszekcionális megkülönböztetéssel szembesülnek a konfliktusok, a migráció és az emberkereskedelem összefüggésében, és mivel az EU külső fellépésének biztosítania kell számukra a teljes körű befogadást és az egyenlő hozzáférést, összhangban a fogyatékossággal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezménnyel;

---

6 Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1712 irányelve (2024. június 13.) az emberkereskedelem megelőzéséről és az ellene folytatott küzdelemről, valamint az áldozatok védelméről szóló 2011/36/EU irányelv módosításáról (HL L, 2024/1712, 2024.6.24., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1712/oj).

7 Az Európai Parlament és a Tanács 2011/36/EU irányelve (2011. április 5.) az emberkereskedelem megelőzéséről, és az ellene folytatott küzdelemről, valamint az áldozatok védelméről (HL L 101., 2011.4.15., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/36/oj).

S. mivel az éghajlati válság fenyegetést jelent az emberiség egészére nézve, és lényegében olyan emberi jogi válság, amely aláássa az élethez, az élelemhez, a vízhez, a megfelelő higiénés körülményekhez, az egészséghez, a kultúrához való jogot a világ minden régiójában, amint azt az Éghajlatváltozási Kormányközi Testület (IPCC) és az ENSZ Emberi Jogi Tanácsa is elismeri;

T. mivel a demokrácia támogatása az EU külső tevékenységének középpontjában áll, és a választási megfigyelés az uniós eszköztár egyik kulcsfontosságú eszköze;

U. mivel 2024-ben a világ lakosságának több mint fele vett részt választásokon, és e választások közül sokat manipuláció, dezinformáció és az országon belülről vagy kívülről érkező beavatkozási kísérletek jellemeztek; mivel 2025-ben hasonló mintázatokat figyelnek meg;

V. mivel a Riporterek Határok Nélkül (RSF) 2025. évi sajtószabadság-indexe azt mutatja, hogy a világ népességének több mint fele olyan országokban él, ahol a sajtószabadság „nagyon súlyos” helyzetben van, és a sajtószabadság globális helyzetét az index történetében első alkalommal minősítették „súlyosnak”; mivel 2025. szeptember 10-én, csütörtökön az RSF 2025. évi barométere szerint 2025. január 1. óta 51 újságírót és médiamunkást öltek meg, 527-et őrizetbe vettek, 25-öt túszul ejtettek, 142 pedig eltűnt;

W. mivel az elmúlt évet a civil társadalmi szervezeteket és médiaorgánumokat célzó külföldi befolyás és a „külföldi ügynökökről szóló” törvények további terjedése jellemezte, többek között az uniós tagjelölt státuszú országokban, valamint az arra irányuló kísérletek, hogy megakadályozzák őket abban, hogy külföldről – többek között az EU-tól és tagállamaitól – pénzügyi támogatásban részesüljenek, előmozdítva a félelem és az öncenzúra légkörét;

X. mivel 272 millió gyermeket és fiatalt fosztanak meg az oktatáshoz való alapvető joguktól, és maradnak ki az iskolából, ami jelentős, 21 milliós növekedést jelent az UNESCO 2025. évi globális oktatási monitoringjelentése szerinti legutóbbi, 251 milliós becsléshez képest; mivel a lányokat és nőket továbbra sem csak a szegénység sújtja, hanem a kulturális normák, a nemi elfogultság, a gyermekházasság és az erőszak is, olyan hivatalos, diszkriminatív politikák révén, amelyek megakadályozzák őket az oktatáshoz és a munkaerőpiachoz való hozzáférésben, és az UNICEF szerint a legszegényebb háztartásokból származó serdülő lányok közül minden harmadik soha nem járt iskolába;

Y. mivel az EU globális emberi jogi szankciórendszere (EUGHRSR) – az uniós Magnyickij-törvény[8], amelyet 2020 decemberében fogadtak el, lehetővé teszi az EU számára, hogy korlátozó intézkedéseket vezessen be a világszerte elkövetett súlyos emberi jogi jogsértésekért felelős személyekkel és szervezetekkel szemben; mivel egyes uniós tagállamok saját nemzeti jogszabályt fogadtak el a Magnyickij-törvény mintájára;

Z. mivel a transznacionális elnyomás jól dokumentált jelenség, amelyre az emberi jogok romlásának, a civil társadalmi tér szűkülésének és az egyre inkább elnyomó és asszertív önkényuralmi rendszerek fokozódó terjedésének globális összefüggésében kerül sor;

AA. mivel az igazságszolgáltatás függetlenségének hiánya aláássa a hatalmi ágak szétválasztását, gyengíti a jogállamiságot, és hozzájárul a demokratikus visszaeséshez;

AB. mivel egyes – köztük uniós – országok területei továbbra is külföldi hatalmak katonai megszállása alatt állnak, megsértve ezzel a nemzetközi jogot és az ENSZ Biztonsági Tanácsának vonatkozó határozatait; mivel a megszállt területeken továbbra is folyamatosan megsértik az emberi jogokat, beleértve a tulajdonhoz való jogot, a szabad mozgást és a szabad vallásgyakorlást, valamint korlátozzák a kulturális és vallási örökséghez való hozzáférést és annak megőrzését; mivel az eltűnt személyek kérdése, valamint a családok igazsághoz és igazságszolgáltatáshoz való jogának ügye továbbra is megoldatlan;

Az emberi jogokat és a demokráciát fenyegető növekvő veszélyek és globális kihívások

1. megerősíti a 2025. április 2-án elfogadott 2024. évi éves jelentésében az emberi jogok egyetemességével és oszthatatlanságával, valamint valamennyi emberi lény veleszületetett emberi méltóságának védelmével kapcsolatban kifejtett álláspontját, amely az EUSZ 21. cikke szerinti nemzetközi szintű uniós fellépést vezérlő uniós értékeken és elveken alapul; megismétli különösen a nők, a gyermekek, a migránsok és a menekültek, a vallási és etnikai kisebbségek, valamint mindazok jogairól szóló következtetéseit, akiket faji, etnikai hovatartozásuk, vallásuk, kasztjuk, nemük, szexualitásuk, fogyatékosságuk vagy társadalmi-gazdasági helyzetük miatt továbbra is különösen alattomos módon érint az emberi jogok megsértése, valamint a gondolat-, a lelkiismereti vagy a vallásszabadságot, a véleménynyilvánítás szabadságát, a tömegtájékoztatás szabadságát, a tájékoztatáshoz és a közéletben

---

8 A Tanács (KKBP) 2020/1999 határozata (2020. december 7.) a súlyos emberi jogi jogsértések és visszaélések elleni korlátozó intézkedésekről (HL L 410. I, 2020.12.7., 13. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2020/1999/oj) és a Tanács (EU) 2020/1998 rendelete (2020. december 7.)

való részvételhez való jog megsértésének eseteit érintő aggályok; megerősíti, hogy rendíthetetlenül ellenzi a halálbüntetést;

2. ragaszkodik ahhoz, hogy az emberi jogok és szabadságok hatékony tiszteletben tartása és védelme az EU külpolitikájának sarokkövét képezze; felhívja az EU-t, hogy folytassa egy átfogó eszköztár kidolgozását az emberi jogok és a demokrácia globális megerősítése érdekében; felhívja az EU-t és tagállamait, hogy értékeivel összhangban továbbra is járjanak elöl jó példával, és mozdítsák elő és szigorúan tartsák tiszteletben az emberi jogokat és a nemzetközi igazságszolgáltatást;

Demokratikus erózió

3. elítéli a globális emberi jogi helyzet romlását, valamint az emberi jogi jogsértések és visszaélések egyértelműen gyorsuló tendenciáit és a demokrácia világszerte tapasztalható visszaesését, például a nők jogainak megsértését, a kivégzéseket, a bírósági eljárás nélküli kivégzéseket, az önkényes letartóztatásokat és fogva tartásokat, a kínzást és a rossz bánásmódot, a nemi alapú erőszakot, valamint a civil társadalommal, a politikai ellenfelekkel, a marginalizált és kiszolgáltatott csoportokkal, köztük a gyermekekkel és az idősekkel, a migránsokkal, a menekültekkel és a menedékkérőkkel, valamint az etnikai és vallási kisebbségekkel szembeni fellépést;

4. hangsúlyozza, hogy az EU-nak teljes mértékben fel kell készülnie a tekintélyelvűség, a totalitarizmus és a populizmus térnyerésével, valamint az emberi jogok egyetemessége, a demokrácia és a nemzetközi humanitárius jog elveinek egyre gyakoribb megsértésével szembeni fellépésre; megjegyzi, hogy a szabad és tisztességes választásokon való részvétel jogát tekintélyelvű, totalitárius és illiberális rezsimek támadják; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az ilyen jogok teljes körű gyakorlásának akadályai egyre inkább jelen vannak számos érett demokráciában; kiemeli, hogy a fent említett rendszerek hamis választásokat tartanak azzal a céllal, hogy legitimálják hatalmukat, mivel nincsenek meg a valós feltételek a rivalizáláshoz, a legitimitáshoz és a pluralizmushoz;

5. kiemeli a lányok minőségi oktatásának és az esélyegyenlőség biztosításának jelentőségét, mivel az alapvetően fontos a nők társadalmi szerepvállalása és jogaik teljes körű gyakorlása szempontjából; hangsúlyozza, hogy a lányok oktatásába való globális beruházás pozitív eredményeket hoz a következő generációk társadalmai számára; ismételten hangsúlyozza az életkornak megfelelő, tényeken alapuló átfogó szexuális és párkapcsolati oktatás, valamint a nemi sztereotípiák és az egyenlőtlenségeket tápláló a káros társadalmi normák felszámolásának szükségességét mind az EU-n belül, mind azon kívül;

6. hangsúlyozza, hogy alapvető fontosságú a várandós nők jogainak védelme, amely átfogó támogatást nyújt egészségükhöz, biztonságukhoz és méltóságukhoz;

7. hangsúlyozza a nők szexuális kizsákmányolásának valamennyi formája elleni küzdelem fontosságát, beleértve a szexuális kizsákmányolás céljából folytatott emberkereskedelmet is; hangsúlyozza, hogy meg kell előzni és fel kell lépni a prostitúció legalizálása és normalizálása ellen, mivel az azzal a veszéllyel jár, hogy megerősíti a kizsákmányolást, a visszaéléseket és a szervezett bűnözést; hatékony politikákat szorgalmaz, amelyek a megelőzésre, az áldozatok védelmére és támogatására, valamint a szexuális kizsákmányolásból hasznot húzó személyek büntetőeljárás alá vonására összpontosítanak;

8. megismétli, hogy a nemi erőszak továbbra is az emberi jogok egyik legelterjedtebb megsértése, és emlékeztet arra, hogy a beleegyezés hiánya alapján meghatározott nemi erőszakot a meglévő jogalap alapján az uniós jog szerint bűncselekménnyé kell nyilvánítani; a leghatározottabban elítéli a nemi erőszak és a szexuális erőszak egyéb formáinak háborús fegyverként való alkalmazását, amelyet a polgári lakosság terrorizálására, az ellenállás elnyomására és közösségek lerombolására használnak; emlékeztet arra, hogy az ilyen cselekmények a nemzetközi jog értelmében háborús bűncselekménynek, emberiesség elleni bűncselekménynek vagy népirtáshoz hozzájáruló cselekménynek minősülhetnek;

9. felhívja az EU-t és a globális szereplőket, hogy ítéljék el az olyan gyakorlatokat, mint a női nemi szervek megcsonkítása, a kényszer- és gyermekházasság, valamint a „becsületbeli” erőszak és gyilkosságok; határozott fellépésre szólít fel az egész EU-ban és világszerte a nő- és leánykereskedelem megelőzése, valamint a szexuális és nemi alapú erőszak áldozatainak támogatása érdekében;

10. hangsúlyozza, hogy a kibertámadások, a dezinformáció és a félretájékoztatás, amelyeket gyakran külföldi beavatkozás eszközeként alkalmaznak – többek között a választási időszakokban is –, hozzájárulnak a demokratikus erózió e tendenciájához; hangsúlyozza a megbízható, független és sokszínű információforrások és a minőségi újságírás kritikus jelentőségét nemcsak az átláthatóság és az elszámoltathatóság, hanem a demokratikus intézmények ellenálló képessége és a polgárok közéletben való tájékozott részvétele szempontjából is; ezért mély aggodalmát fejezi ki a független média előtt álló növekvő és sokrétű kihívások miatt, beleértve az újságírók elleni egyre gyakoribb támadásokat és a rendelkezésre álló finanszírozás csökkenését; megismétli, hogy a szólásszabadság emberi jog, amely létfontosságú a pluralista és demokratikus társadalom fejlődéséhez; elítéli az újságírók, emberijog-védők és civil társadalmi szervezetek munkájának az úgynevezett külföldi ügynökökről szóló törvények,

valamint az autoriter és illiberális rezsimek által elfogadott egyéb jogalkotási és nem jogalkotási intézkedések alkalmazása révén történő cenzúrázásának, elhallgattatásának és zaklatásának fokozódását; megjegyzi, hogy ez a magatartás magában foglalja a közéleti részvételt akadályozó stratégiai pereket, a korlátozó kormányzati politikákat, a transznacionális elnyomást, a rágalmazási kampányokat, a hátrányos megkülönböztetést, a megfélemlítést, az önkényes fogva tartást és az erőszakot, amelyek hosszú távú hatást gyakorolnak karrierjükre és biztonságukra; kiemeli ebben a tekintetben a tényellenőrzők médiában játszott szerepét, akik biztosítják, hogy a nyilvánosság megbízhasson a kapott információkban;

11. hangsúlyozza, hogy a civil társadalom alapvető szerepet játszik egy jól működő demokráciában; rendkívül aggasztónak tartja a civil társadalom mozgásterének folyamatos korlátozását, az emberijog-védők és a civil társadalmi szervezetek tagjainak munkáját, valamint családjaikat, közösségeiket és ügyvédeiket érintő növekvő fenyegetéseket, és különösen aggasztónak tartja az üldözésükre használt egyre kifinomultabb eszközöket; határozottan elítéli önkényes fogva tartásukat és meggyilkolásukat; elítéli a kormányok által világszerte a civil társadalmi tér szűkítése érdekében hozott intézkedéseket, például a nem kormányzati szervezetek finanszírozásának korlátozását célzó, testre szabott jogszabályok bevezetése révén, beleértve a külföldi forrásokból származó finanszírozást, az úgynevezett külföldi ügynökökről szóló jogszabályok elfogadását, valamint a terrorizmus elleni vagy korrupcióellenes jogszabályokkal való visszaélést a gyülekezési szabadság korlátozása és az emberijog-védők elnyomása érdekében; elítéli a békés tüntetőkkel, valamint a fiatalok és diákok által vezetett tüntetésekkel és szervezetekkel szembeni kemény fellépést a világban, amelynek során a kínzás és a rossz bánásmód halálesetekhez és egyéb súlyos jogsértésekhez vezetnek;

12. elítéli a független civil társadalom multilaterális fórumokon való részvételének akadályozását, például a kormányhoz kapcsolódó nem kormányzati szervezetek eszközként való felhasználása, valamint megfélemlítés és megtorlás révén;

13. kiemeli az emberijog-védők kulcsfontosságú munkáját az emberi jogok előmozdítása terén; sajnálatát fejezi ki azonban az emberijog-védők elleni növekvő támadások miatt; elítéli, hogy az elkövetők büntetlenül követnek el jogsértéseket az emberijog-védők ellen mind a köz-, mind a magánszférában; kitart amellett, hogy a női emberijog-védők különleges fenyegetésekkel szembesülnek, és hogy a fenyegetéseket elkövetőket nem vonják felelősségre; megjegyzi, hogy egyre kifinomultabb módszereket alkalmaznak az országukon belüli és kívüli üldözésükre, többek között a transznacionális elnyomás és fenyegetések különböző formáin keresztül, így pénzügyi eszközök, megfigyelés, megfélemlítés, digitális zaklatás, valamint a másként

gondolkodók és aktivisták külföldön történő, politikai indíttatású fogva tartása révén;

14. kiemeli, hogy az autokratikus és illiberális rezsimek egyre inkább jogellenesen kihasználják a nemzetközi pénzügyi és kiberbiztonsági jogszabályokat – például a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása elleni jogszabályokat vagy a Pénzügyi Akció Munkacsoport normáit – az eltérő vélemények megcélzása és viselkedési adataik megszerzése érdekében, az EU területén is;

15. emlékeztet arra, hogy az LMBTIQ+-személyek különösen kiszolgáltatottak háború és kényszerű lakóhelyelhagyás esetén, amikor üldöztetésnek és erőszaknak van kitéve; felhívja a Bizottságot és az Európai Külügyi Szolgálatot (EKSZ) annak biztosítására, hogy ezekben a helyzetekben az EU külső segítségnyújtása foglaljon magába védőintézkedéseket;

16. hangsúlyozza, hogy konfliktusok és kényszerű lakóhelyelhagyások idején a gondozás terhét aránytalanul a nők és lányok viselik, ami korlátozza az oktatáshoz, a foglalkoztatáshoz és a politikai részvételhez való hozzáférésüket; kéri, hogy az EU humanitárius segítségnyújtása foglaljon magába a gondozókat támogató intézkedéseket;

17. úgy véli, hogy bár az új és kialakulóban lévő technológiák, például a mesterséges intelligencia (MI) használata jelentősen javíthatja az emberi jóllétet, korlátlan vagy megkülönböztetésmentes alkalmazásuk komoly fenyegetést jelent a demokráciára és az emberi jogokra nézve is, szem előtt tartva azt is, hogy ezt az átalakulást torzított adatok alakíthatják, és olyan algoritmusok vezérelhetik, amelyek gyakran erősítik a hátrányos megkülönböztetést; elítéli, hogy az önkényuralmi rendszerek egyre gyakrabban visszaélnek az arcfelismerő technológiával, a tömeges digitális megfigyeléssel, a deepfake-ekkel és a dezinformációs kampányokkal, az online tartalmak cenzúrájával és az információk elnyomásával, a kibertámadásokkal, az adatvédelmi incidensekkel, az államilag támogatott online befolyásolási műveletekkel és az internet egyre növekvő számú leállításával mint hatékony kényszerítő eszközökkel, illetve helytelenül használják azokat; kiemeli, hogy az önkényuralmi rendszerek gyakran használják az internet leállítását a politikai elégedetlenség elhallgattatására és a politikai szabadság korlátozására; megjegyzi, hogy szilárd minimális emberi jogi biztosítékok hiányában fennáll annak a kockázata, hogy a vonatkozó technológiákat autokratikus rendszereknek exportálják, megkönnyítve ezáltal az emberi jogok megsértését más országokban is;

18. elítéli a nemek közötti egyenlőséggel, valamint a nők és az LMBTIQ+-személyek jogaival való szembefordulás a világ különböző részein tapasztalható tendenciáját; hangsúlyozza, hogy ezek a

tendenciák veszélyeztetik az Európai Unióról szóló szerződésben rögzített alapelveket;

19. a leghatározottabban elítéli a szexuális és reproduktív egészség és jogok elleni egyre gyakoribb támadásokat világszerte; ismét megerősíti, hogy a jó minőségű, átfogó szexuális és reproduktív egészségügyi szolgáltatások, többek között a biztonságos és legális abortusz megtagadása a nemi alapú erőszak egyik formája;

20. ismételten aggodalmát fejezi ki a gondolat, a lelkiismeret, a vallás és a meggyőződés szabadságához való jog megsértése, valamint a helyi vallási szereplőkkel és vallási közösségekkel szembeni intolerancia globális növekedése miatt; sajnálatát fejezi ki a vallási identitások politikai eszközként való felhasználása és a vallási kisebbségek – többek között a politikai részvételből való – kizárása, valamint a kulturális és történelmi helyszínek elleni támadások miatt; hangsúlyozza, hogy a vallás vagy a meggyőződés megválasztásának szabadsága szabadsága emberi jog, amelyet nem lehet büntetni; ezért elítéli az úgynevezett hitmegtagadásról szóló törvények és az istenkáromlásról szóló törvények meglétét és végrehajtását, amelyek szigorú büntetésekhez, megalázó bánásmódhoz és egyes esetekben akár halálos ítéletekhez is vezetnek;

21. elítéli a kereskedelmi béranyaság gyakorlatát, amely magában foglalhatja a női testek reproduktív kizsákmányolását és pénzügyi vagy egyéb haszonszerzési célú felhasználását, különösen a nem uniós országokban élő, különösen kiszolgáltatott nők esetében; felhívja a Bizottságot, hogy hozzon intézkedéseket a kereskedelmi béranyaság gyakorlata kezelésének támogatására;

Multilateralizmus

22. mély aggodalmát fejezi ki az elszámoltathatóság tartós globális válsága miatt, és kiemeli a világszerte zajló konfliktusokban elkövetett, az alapvető nemzetközi emberi jogokat és a humanitárius jogot sértő cselekmények büntetlenségének felszámolására irányuló folyamatos küzdelmet; megerősíti a humanitárius segítségnyújtás alapvető semlegességét és létfontosságú szerepét valamennyi konfliktus- és válsághelyzetben; kiemeli a multilaterális szervezetek, köztük az ENSZ aláásásának és megtámadásának súlyos következményeit, ami azzal a veszéllyel jár, hogy elősegíti a büntetlenség kultúráját, és gyengíti az ENSZ rendszerébe vetett bizalmat és annak hatékonyságát; felhívja az EU-t, hogy védje meg a nemzetközi jogi keretet, és hajtson végre határozott intézkedéseket e jogszabályok betartásának biztosítása érdekében; mély aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a multilaterális emberi jogi intézmények munkája és a szabályokon alapuló multilaterális rend példátlan fenyegetésekkel és támadásokkal néz szembe; határozottan elítéli egyes országok azon döntését, hogy kilépnek az ENSZ Emberi Jogi

Tanácsából, valamint azon bejelentésüket, hogy nem vesznek részt az egyetemes időszakos felülvizsgálatban; elítéli az ENSZ, annak főtitkára, különleges előadói és ügynökségei – köztük a humanitárius segélyeket szállítók – aláásására és hiteltelenítésére irányuló folyamatos kísérleteket, valamint a békefenntartó missziók elleni támadásokat;

23. megismétli, hogy az EU-nak és tagállamainak egységes álláspontot kell képviselniük az ENSZ-ben és más multilaterális fórumokon annak érdekében, hogy hatékonyan kezeljék az emberi jogokat és a demokráciát érintő globális kihívásokat ezeken a fórumokon, és a nemzetközi emberi jogi normákkal összhangban a lehető legerősebb nyelvezetet támogassák; hangsúlyozza, hogy a jelenlegi multilaterális rend struktúrájába teljes mértékben be kell építeni a demokráciára és az emberi jogokra összpontosító globális szereplőket, így az EU-t; ezért felhívja az EU-t és tagállamait, hogy törekedjenek arra, hogy a meglévő tagállami helyek mellett állandó helyet biztosítsanak az EU számára a többoldalú fórumokon, különösen az ENSZ Biztonsági Tanácsában;

24. mély aggodalmát fejezi ki az önkényuralmi, totalitárius és illiberális rezsimek által a szabályokon alapuló nemzetközi rend ellen elkövetett fokozódó támadások miatt, különösen a békés szomszédos országok elleni, provokáció nélkül indított és indokolatlan agresszió, valamint az ENSZ szervei hatékony működésének aláásására irányuló intézkedések révén, beleértve az ENSZ Biztonsági Tanácsában a vétójoggal való visszaélést is;

25. felhívja a tagállamokat és hasonlóan gondolkodó partnereit, hogy dolgozzanak ki szilárd stratégiát és fokozzák erőfeszítéseiket e riasztó eszkaláció ellensúlyozása érdekében, és megtámadásuk vagy fenyegetésük esetén küldjenek egységes és határozott támogató üzenetet e szervezeteknek; úgy véli, hogy az ENSZ-nek, annak szerveinek és más multilaterális szervezeteknek reformokra van szükségük az e növekvő kihívásokra és fenyegetésekre adott hatékony reagálás érdekében;

26. megjegyzi, hogy a globális rend multilaterális megközelítésétől való eltérés nemcsak a jelenlegi válságok hatékony megoldását veszélyezteti, hanem új válságok kitörését is valószínűbbé teszi; hangsúlyozza, hogy a multilaterális rendszer – amelynek középpontjában az ENSZ és más multilaterális fórumok állnak – továbbra is a békére és biztonságra, valamint az emberi jogok tiszteletben tartására irányuló erőfeszítések előmozdításának és a globális kihívások igazságos, fenntartható és elveken alapuló kezelésének leghatékonyabb módja; elismerését fejezi ki az ENSZ-nek az emberi jogok előmozdításában, a konfliktusmegoldásban és a globális kormányzásban különösen a konfliktusövezetekben betöltött szerepéért;

27. kiemeli, hogy a nemzetközi jog egyre nagyobb mértékű figyelmen kívül hagyása és a nemzetközi igazságügyi intézményekkel, például a Nemzetközi Bírósággal és a Nemzetközi Büntetőbírósággal kapcsolatos viták átpolitizálódása egzisztenciális fenyegetést jelent a szabályokon alapuló globális rendre nézve; mély aggodalmát fejezi ki a nemzetközi humanitárius és emberi jogi jogszabályok növekvő figyelmen kívül hagyása és polarizációja miatt; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a Nemzetközi Büntetőbíróság példátlan fenyegetésekkel szembesül, különösen a bíráival és személyzetével szembeni szankciók miatt; emlékeztet arra, hogy a nemzetközi jog és az illetékes független jogi hatóságok elengedhetetlenek a nemzetközi igazságszolgáltatás fenntartásához, az elszámoltathatóság biztosításához és a büntetlenség elleni küzdelemhez, amelyek minden megbékélési folyamat és a tartós béke szükséges előfeltételei;

28. hangsúlyozza, hogy az Unió valamennyi tagállama mint a Római Statútum részes fele jogilag köteles végrehajtani a Nemzetközi Büntetőbíróság elfogatóparancsait; mivel az e kötelezettségek figyelmen kívül hagyására vagy a Nemzetközi Büntetőbíróságból való kilépésre vonatkozó bármely döntés sérti az uniós vívmányokat és aláássa a szabályokon alapuló nemzetközi rendet;

29. megismétli, hogy az Unió határozottan támogatja az Emberi Jogok Európai Bíróságát; sürgeti az emberi jogok európai egyezményét aláíró valamennyi államot, hogy teljes mértékben tartsák be a Bíróság ítéleteit;

30. aggodalommal jegyzi meg, hogy egyes országok az Emberi Jogi Tanácson belül többször is kísérletet tettek bizonyos terminológiák és fogalmak beépítésére, ami végső soron az elszámoltathatóság relativizálásához vezetett; felhívja az Uniót és tagállamait, hogy szisztematikusan utasítsák el az ilyen megfogalmazásokat;

31. komoly aggodalmának ad hangot az emberi jogok helyzete miatt az illegálisan megszállt területeken, többek között az Unió területén, valamint az elhúzódó konfliktusok és a számos befagyott és láthatatlan konfliktus esetén, és hatékony intézkedésekre szólít fel az emberi jogok súlyos megsértésének helyszíni megelőzése céljából;

Az emberi jogok és a demokrácia világszerte történő előmozdítását és védelmét célzó uniós eszköztár értékelése

Az emberi jogokra és a demokráciára vonatkozó, a 2020–2027-es időszakra szóló uniós cselekvési terv

32. elismeri, hogy az emberi jogokra és a demokráciára vonatkozó uniós cselekvési terv időkerete immár igazodik az uniós költségvetési ciklushoz, ami nagy valószínűséggel elősegíti a cselekvési terv prioritásainak finanszírozását; emlékeztet azonban arra, hogy a félidős felülvizsgálat nem tartalmazott egyértelmű értékelési

referenciaértékeket, és ezért nem nyújtott egyértelmű iránymutatást a hiányosságok kezeléséhez; úgy véli, hogy az emberi jogokra és a demokráciára vonatkozó uniós cselekvési terv teljes körű felülvizsgálatát nem szabad tovább késleltetni, és haladéktalanul meg kell kezdeni egy továbbfejlesztett terv paramétereinek meghatározását;

33. kitart amellett, hogy az új cselekvési terv előkészítése során aktívan be kell vonni a Parlamentet;

34. hangsúlyozza az Unió társadalmi, parlamenti és kulturális diplomáciájának, valamint nemzetközi kulturális kapcsolatainak az emberi jogok és a demokrácia előmozdításában betöltött fontos szerepét, és kéri, hogy az EKSZ stratégiai kommunikációval és előrejelzéssel foglalkozó részlege fokozza erőfeszítéseit e tekintetben, amihez megfelelő forrásokat kell biztosítani számára;

Az emberi jogokkal és a demokráciával kapcsolatos külső tevékenységek finanszírozása – a 2028–2034 közötti időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretben javasolt Globális Európa eszköz

35. üdvözli a javasolt Globális Európa eszköz valamennyi pillérében szereplő, az emberi jogokkal és a demokráciával kapcsolatos célkitűzéseket, valamint a külső fellépések uniós finanszírozásának javasolt növelését, különös tekintettel arra, hogy más jelentős globális hozzájáruló felek drámai megszorításokat hajtottak végre, ami a legkiszolgáltatottabb népességcsoportokra van közvetlen hatással; hangsúlyozza, hogy az Unió egymagában nem képes áthidalni a szakadékot;

36. mély sajnálatát fejezi ki azonban amiatt, hogy törölték az emberi jogokra és a demokráciára vonatkozó tematikus programot, amely az emberi jogok és a demokrácia világszerte történő előmozdításának és védelmének kiemelt uniós eszköze, hangsúlyozva, hogy a koherencia biztosítása érdekében az emberi jogokon alapuló megközelítést következetesen integrálni kell az Unió külső tevékenységekkel kapcsolatos eszközeibe, és sajnálja, hogy nincs erre a célra elkülönített költségvetés és forráselkülönítés; hangsúlyozza a Parlament szerepét az eszköz programozási folyamatában, és felhívja a Bizottságot és az EKSZ-t, hogy időben osszák meg az összes vonatkozó információt annak érdekében, hogy a Parlament ennek megfelelően tölthesse be szerepét;

37. hangsúlyozza, hogy egyértelmű, százalékban meghatározott célértékekre, elkülönített költségvetési sorokra és átlátható nyomon követésre van szükség annak biztosítása érdekében, hogy a források hatékonyan kezeljék a globális kihívásokat és támogassák a kiszolgáltatott népességcsoportokat; megismétli, hogy tilos uniós forrásokat fordítani az uniós alapértékekkel ellentétes tevékenységekre, például terrorizmusra vagy szélsőségességre;

38. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a nem uniós országokkal folytatott együttműködésnek nincs átlátható és végrehajtható emberi jogi és demokratikus feltételrendszere, amellyel hatékonyan biztosítható lenne, hogy az emberi jogok világszerte történő előmozdítása iránti uniós kötelezettségvállalás kézzelfogható hatással bírjon;

Az EU emberi jogi különleges képviselője

39. az EU emberi jogi különleges képviselőjét továbbra is az Unió külső emberi jogi politikája legfontosabb szószólójának tekinti, aki az uniós szervekkel folytatott szoros együttműködés és kooperáció révén hozzájárul e politika láthatóságához és koherenciájához;

A vallás és a meggyőződés szabadságának az Európai Unión kívüli előmozdításáért felelős különmegbízott

40. megjegyzi, hogy a vallás és a meggyőződés szabadságának az Európai Unión kívüli előmozdításáért felelős különmegbízott tisztsége több mint egy éve betöltetlen; hangsúlyozza, hogy szoros együttműködést kell biztosítani az EU emberi jogi különleges képviselőjével és a Tanács emberi jogi munkacsoportjával;

Uniós kereskedelmi és nemzetközi megállapodások nem uniós országokkal

41. hangsúlyozza a nemzetközi megállapodások, köztük a társulási és kereskedelmi megállapodások, valamint az olyan eszközök, mint az általános preferenciarendszer (GSP) és a GSP+ kulcsfontosságú szerepét abban, hogy az emberi jogokat és a demokratikus normákat az EU nem uniós országokkal fenntartott kapcsolatainak középpontjába helyezzék, ösztönözzék és ellenőrizzék az ilyen normák betartását, valamint hogy az EU külpolitikájában végrehajtsák az emberi jogi feltételrendszert; ismételten szorgalmazza, hogy az Unió és a nem uniós országok közötti releváns megállapodásokba emberi jogi értékeléseket kell integrálni és szilárd emberi jogi záradékokat kell beépíteni; hangsúlyozza, hogy e megállapodásokon keresztül fontos kezelni a nemek közötti egyenlőtlenséget és előmozdítani a nők jogait, többek között a nők gazdaságban való részvételének támogatása, valamint a megkülönböztetéssel és a kizsákmányolással szembeni védelmük révén;

42. kitart amellett, hogy az őslakos népek földjeit vagy erőforrásait érintő uniós megállapodásokban, fejlesztési projektekben és vállalati tevékenységekben következetesen tiszteletben kell tartani az e népeknek az őslakos népek jogairól szóló ENSZ-nyilatkozatban meghatározott jogait; hangsúlyozza, hogy a fenntartható fejlődés, az éghajlat-politikai fellépés és a biológiai sokféleség megőrzése szempontjából fontos tiszteletben tartani az őslakos népek jogait;

43. emlékeztet arra, hogy a vállalkozásoknak felelősségük van annak biztosításában, hogy műveleteik és ellátási láncaik ne legyenek érintettek emberi jogi visszaélésekben; hangsúlyozza, hogy fel kell számolni azokat a jogi és szabályozási kiskapukat, amelyeket a vállalkozások az emberi jogok és a környezet kárára kihasználhatnak; megismétli, hogy határozottan támogatja a transznacionális vállalatok és egyéb üzleti vállalkozások tevékenységének emberi jogi vonatkozásaival foglalkozó nyitott kormányközi ENSZ-munkacsoportot az üzleti vállalkozások emberi jogi felelősségére vonatkozó, jogilag kötelező erejű eszköz tekintetében;

Az uniós emberi jogi párbeszédek

44. megjegyzi, hogy 2024-ben 35 emberi jogi párbeszédet és konzultációt szerveztek; úgy véli, hogy ezek a párbeszédek továbbra is az emberi jogok és a demokrácia előmozdításának fontos eszközei, sajnálja azonban, hogy gyakran önálló eszközként tekintenek rájuk, nem pedig a nem uniós országokkal és régiókkal fenntartott kapcsolatokban való tartós emberi jogi szerepvállalás kulcsfontosságú elemeiként; kéri a civil társadalom fokozott és érdemi bevonását a párbeszédekbe; hangsúlyozza, hogy a valódi civil társadalmi szervezeteket nem szabad akadályozni abban, hogy részt vegyenek az emberi jogi párbeszédekben, és hogy minden párbeszédbe minden korlátozás nélkül be kell vonni őket; úgy véli, hogy van lehetőség a Parlament párbeszédfolyamatban betöltött szerepének szisztematikusabbá tételére; megismétli, hogy foglalkozni kell az egyes esetekkel, különösen azokkal, amelyeket a Parlament állásfoglalásaiban kiemelt, és biztosítani kell a megfelelő nyomon követést; tudomásul veszi, hogy számos emberi jogi párbeszédre továbbra sem az Unió székhelyén kerül sor;

Uniós szankciós eszközök, többek között a globális emberi jogi szankciórendszer (Magnyickij-törvény)

45. megismétli, hogy támogatja – más ad hoc szankciós keretekkel együtt – a Magnyickij-törvény használatának fokozását, az ugyanis a jogállamiságot, a demokráciát és az emberi jogokat előmozdító és a többi igazságügyi eszközt kiegészítő kulcsfontosságú uniós szakpolitikai eszköz; felhívja az Uniót és tagállamait, hogy terjesszék ki az Unió globális emberi jogi szankciórendszere (az uniós Magnyickij-törvény) hatályát, hogy az – a Parlament többszöri kérésének megfelelően – kiterjedjen a korrupciós cselekményekre is, és szisztematikusan listázza a transznacionális elnyomást elkövető – köztük a diaszpóraközösségek ellen támadást intéző – személyeket; emlékeztet azonban az ezen eszközök aktiválására vonatkozó jelenlegi döntéshozatali rendszer korlátaira és lassúságára, valamint a végrehajtási mechanizmusok kijátszást lehetővé tevő hiányosságaira; ismételten felszólít arra, hogy vezessenek be minősített többségi szavazást a globális emberi jogi szankciórendszerről szóló határozatok esetében; szorgalmazza a

szankciók egyenlő, elvi alapokon nyugvó és teljes körű végrehajtását, valamint felszólít a szankciók kijátszásának felszámolására;

Az emberijog-védőknek nyújtott uniós támogatás

46. üdvözli, hogy 2024-ben az emberijogvédő-mechanizmus – amelyet a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz (Globális Európa) „Emberi jogok és demokrácia” tematikus programja keretében finanszíroztak – 10 050 olyan emberijog-védőt támogatott, akik kiemelt kockázatnak voltak kitéve, és akiknek 51%-a nő volt, továbbá a mechanizmus ugyanebben az időszakban 60 országban több mint 700, kockázatnak kitett újságíró számára nyújtott támogatást;

47. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az emberijog-védők védelmét szolgáló egyes mechanizmusok, például a ProtectDefenders, nem rendelkeznek elegendő forrással a szükségletek kielégítéséhez, és felszólítja az Uniót és a tagállamokat, hogy erősítsék meg a költségvetési támogatást, rugalmas, hozzáférhető és hosszú távú finanszírozást biztosítva annak érdekében, hogy az emberijog-védők a növekvő elnyomás közepette folytathassák létfontosságú munkájukat;

48. hangsúlyozza, hogy az uniós küldöttségek és a tagállami képviseletek kritikus szerepet játszanak a tárgyalások megfigyelésében, a fogva tartottaknál tett látogatásokban, valamint az üldözött emberijog-védők családtagjainak és ügyvédeinek támogatásában;

49. üdvözli az uniós vízumkódex-kézikönyv 2024. évi aktualizálását, amelynek célja, hogy a kockázatnak kitett személyek rövid távú tartózkodásra jogosító vízum iránti kérelmeinek felgyorsítása érdekében ismertesse a tagállamokkal az emberijog-védőkkel kapcsolatos ügyek rugalmas kezelésének lehetőségeit;

50. kiemeli, hogy a Szaharov-díj közössége – többek között a Szaharov-ösztöndíjprogram révén – értékes szerepet játszik az emberijog-védőkkel szembeni elnyomás jelenségének, annak különböző következményeinek és lehetséges kezelési módjainak jobb megértésében, transznacionális szinten is; szorgalmazza a Szaharov-díj közösségének további erősítését, az ugyanis a jogsértések nyomon követésével, a figyelemfelkeltéssel és a nemzetközi hálózatok mozgósításával kapcsolatos közvetlen tapasztalatok platformja;

Multilaterális szintű uniós fellépések a szabályokon alapuló globális rend fenntartása érdekében

51. üdvözli az ENSZ Emberi Jogi Tanácsában és az ENSZ Közgyűlésében hozott határozatok szponzorálására vagy támogatására irányuló uniós erőfeszítéseket; aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a nem uniós

országok arra vonatkozó közelmúltbeli döntései, hogy csökkentik az Emberi Jogi Tanács és az egész ENSZ-rendszer finanszírozását, már most is kézzelfogható következményekkel járnak küldetésük teljesítésére való képességükre nézve;

52. üdvözli, hogy az Európa Tanács az emberi jogokkal kapcsolatos számos területen – például a nemi alapú erőszak, a tudományos élet szabadsága, az ügyvédek és újságírók védelme, a mesterséges intelligencia és az emberi jogok terén – élen jár az aggályok kezelésében és a globális normák és szabványok megállapításának előmozdításában;

53. mély aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a Nemzetközi Büntetőbíróság, annak tisztviselői és együttműködő partnerei fenyegetésekkel vagy támadásokkal szembesülnek; ismételten megerősíti, hogy határozottan támogatja a Nemzetközi Bíróságot és a Nemzetközi Büntetőbíróságot mint alapvető, független és pártatlan igazságszolgáltatási szerveket; üdvözli, hogy az Unió továbbra is pénzügyi támogatást nyújt a Nemzetközi Büntetőbíróságnak ebben a nemzetközi igazságszolgáltatás számára különösen nagy kihívást jelentő időszakban is; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy továbbra sem aktiválják a blokkoló intézkedésekről szóló uniós rendeletet, melynek célja, hogy megvédje a Nemzetközi Büntetőbíróságot a szankciók területen kívüli hatásaitól;

A Team Europe megközelítés és a demokrácia támogatása

54. elismeri egyrészt az emberi jogok védelmével és előmozdításával kapcsolatos megközelítések összehangolásának értékét a külső fellépésekben részt vevő valamennyi uniós intézmény, szerv és tagállami képviselet között, mindenekelőtt a tagállamok nagykövetségei és a nem uniós országokban működő uniós küldöttségek között, másrészt a Parlamentben rejlő lehetőségek teljes körű kihasználásának jelentőségét; hangsúlyozza, hogy a rugalmas és összehangolt megközelítéseknek továbbra is inkluzívnak kell maradniuk annak érdekében, hogy lehetővé váljon a fékek és ellensúlyok uniós intézményi rendszerének teljes körű működése; hangsúlyozza, hogy a Parlament jelentős szerepet játszik az uniós értékek és az emberi jogok fenntartásában, például a parlamenti diplomácia, a parlamentközi párbeszédek és állásfoglalások, a közvetítés előmozdítása, valamint a párbeszéd és a kompromisszum kultúrájának ösztönzése révén, különösen a fiatal politikai vezetők körében, továbbá a női parlamenti képviselők, az emberijog-védők, valamint a civil társadalom és a független média képviselőinek szerepvállalása révén; ismételten felhívja a Bizottságot, hogy az uniós szervek támogatásának növelésével folytassa és terjessze ki tevékenységeit ezeken a területeken; tudomásul veszi a Team Europe „Demokrácia” kezdeményezése keretében több országban folyamatban lévő munkát; úgy véli, hogy a Parlament Demokráciatámogatási és Választási Koordinációs Csoportja, a

Bizottság illetékes főigazgatóságai és az EKSZ közötti fokozott együttműködés nagymértékben hozzájárulna a nem uniós országokban folytatott demokráciatámogatási tevékenységekhez;

Ajánlások

55. felhívja az Uniót, hogy használja fel a rendelkezésére álló eszközöket a multilateralizmus előtt álló növekvő kihívások leküzdésére annak biztosítása érdekében, hogy a nemzetközi intézmények munkáját továbbra is tiszteletben tartsák; felszólítja az Uniót és tagállamait, hogy fokozzák az ENSZ és valamennyi ügynökségének munkája iránti támogatásukat mind politikai, mind pénzügyi szempontból, beleértve annak reformját is, annak biztosítása érdekében, hogy a szervezet megfeleljen a célnak, visszaszorítsa az önkényuralmi és totalitárius rezsimek befolyását, és biztosítsa a multilateralizmus – mint a globális kormányzás alapja – folytatását; felhívja az Uniót, hogy a politikai indíttatású nyomásgyakorlás ellensúlyozása és a független folyamatok védelme érdekében terjessze ki saját támogatási és finanszírozási erőfeszítéseit; megismétli, hogy az Uniónak és tagállamainak egységesen kell fellépniük a multilaterális fórumokon; kéri, hogy az uniós küldöttségek vállaljanak nagyobb szerepet a multilaterális fórumokon, amihez megfelelő forrásokat kell biztosítani számukra;

56. szorgalmazza, hogy a különleges képviselő munkáját megnövelt forrásokkal, valamint a világ minden táján tevékenykedő uniós küldöttségekkel való jobb koordinációval támogassák, kiemelve, hogy a korlátozott átláthatóság és láthatóság – például az országlátogatásokról, a munkaprogramról és a prioritásokról szóló nyilvános jelentéstétel hiánya vagy egy erre a célra létrehozott weboldal hiánya – akadályozhatja a nyilvános ellenőrzést és elszámoltathatóságot; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a folyamatos felhívások ellenére a Parlamentet kizárták az EU különleges képviselőjének kiválasztási eljárásából, és szorgalmazza e gyakorlat felülvizsgálatát;

57. felhívja a Bizottságot, hogy biztosítsa a vallás és a meggyőződés szabadságának előmozdításáért felelős uniós különmegbízott időben történő kinevezését; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a vallás vagy meggyőződés szabadságának világszerte történő hatékony előmozdítása érdekében biztosítsanak megfelelő folyamatosságot, erőforrásokat és láthatóságot a különmegbízott számára; hangsúlyozza, hogy az Európai Parlamentnek történő rendszeres jelentéstétel tovább erősítené az átláthatóságot és az együttműködést ezen a területen;

58. felszólít a hitehagyásról és az istenkáromlásról szóló törvények eltörlésére; felhívja az Uniót és tagállamait, hogy fokozzák a gondolat, a lelkiismeret, a vallás és a meggyőződés szabadságának

védelmére irányuló erőfeszítéseiket, vessék fel a témát az ENSZ fórumain, és egyesítsék az uniós küldöttségek ezzel kapcsolatos jelentéseit; felhívja a Bizottság alelnökét/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjét, az EKSZ-t és a Bizottságot, hogy szisztematikusan vessék fel a vallási kisebbségek üldözésével kapcsolatos ügyeket a politikai és emberi jogi párbeszédek során, és biztosítsák a gondolat, a lelkiismeret, a vallás vagy a meggyőződés szabadságának teljes körű tiszteletben tartását; felkéri a Tanácsot, hogy használja ki az Unió globális emberi jogi szankciórendszerét a vallás vagy meggyőződés szabadságának súlyos megsértéséért felelős személyekkel és szervezetekkel szemben; kéri, hogy az EKSZ határozza meg a vallás vagy meggyőződés szabadságával kapcsolatos uniós fellépés tekintetében kiemelt országokat, és évente tegyen jelentést a Parlamentnek az elért eredményekről;

59. sürgeti az összes uniós tagállamot – mint az ENSZ Alapokmányának, a Római Statútumnak és az emberi jogok európai egyezményének részes államait –, hogy teljes mértékben tartsák be az illetékes nemzetközi bíróságok, köztük az Emberi Jogok Európai Bírósága határozatait; felhívja az Uniót, hogy sürgesse a nem uniós országokat, köztük fő partnereit, valamint a tagjelölt és potenciális tagjelölt országokat, hogy váljanak a Római Statútum részes államaivá; felhívja az Uniót és tagállamait, hogy a szükséges eszközökkel, többek között erőforrásokkal és politikai támogatással folytassák és fokozzák a Nemzetközi Büntetőbíróságnak nyújtott támogatásukat; sürgeti a tagállamokat, hogy tartsák tiszteletben és tartsák be a Nemzetközi Büntetőbíróság valamennyi szervének fellépéseit és határozatait, többek között a Nemzetközi Büntetőbíróság elfogatóparancsainak végrehajtása révén; kéri, hogy a Nemzetközi Büntetőbíróságot, annak tisztviselőit és a vele együttműködő személyeket védjék meg a fenyegetésekkel és támadásokkal szemben, valamint ebben az értelemben ismételten felhívja a Bizottságot, hogy sürgősen aktiválja a blokkoló intézkedésekről szóló rendeletet annak érdekében, hogy megvédje a Nemzetközi Büntetőbíróságot a szankciók következményeitől, és lehetővé tegye teljes függetlenség mellett történő, folyamatos működését; felhívja a tagállamokat, hogy a büntetlenség elleni küzdelemben alkalmazzanak egyetemes joghatóságot;

60. felhívja a Bizottságot és az EKSZ-t, hogy fogadjanak el a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó, a 2027 utáni időszakra szóló új cselekvési tervet, amely kitér a nemek közötti egyenlőség és a nők jogai további támogatásának szükségességére, és kifejezetten foglalkozik a nemi alapú erőszakkal és a humanitárius segítségnyújtás nemek közötti egyenlőséget figyelembe vevő megközelítésének szükségességével;

61. felszólítja az Uniót és tagállamait, hogy javasolják a „nemi alapú apartheid” felvételét az emberiesség elleni bűncselekmények közé, hogy felelősségre lehessen vonni az e bűncselekményért felelős

személyeket; kéri, hogy határozottan támogassák a nemi alapú apartheidnek a nőkkel és lányokkal szembeni megkülönböztetéssel foglalkozó ENSZ-munkacsoport által javasolt meghatározását;

62. felszólít a fegyveres konfliktusok során a polgári lakosság mindenkori védelmére, valamint szükség esetén humanitárius folyosók létrehozására, hogy a polgári lakosság kimenekülhessen a konfliktusokból, és határozottan elítéli a polgári lakosság elleni támadásokat; felszólít a fegyveres konfliktusok során az újságírók és az emberijog-védők hatékonyabb védelmére, mivel az emberi jogi visszaélések dokumentálására irányuló munkájuk miatt kifejezetten támadásoknak vannak kitéve; hangsúlyozza, hogy az anyák és a gyermekek fokozottan ki vannak téve az éhezés és az alultápláltság kockázatának;

63. felszólít arra, hogy a fegyveres konfliktusokat vagy természeti katasztrófákat követő újjáépítési folyamatok során vonják be a fogyatékossággal élő nőket és férfiakat a biztonságos és hozzáférhető infrastruktúra kialakításába;

64. felhívja a Bizottságot és az EKSZ-t, hogy az emberi jogokra és a demokráciára vonatkozó, 2027 utáni uniós cselekvési tervben határozzanak meg egyértelmű mutatókat és határidőket a siker mérése, az Unió belső és külső fellépései közötti koherencia megerősítése, továbbá a cselekvési tervben meghatározott prioritások közötti jobb kapcsolatok, valamint szűkebb referenciaértékek meghatározása érdekében;

65. felhívja a Bizottságot és az EKSZ-t, hogy külső emberi jogi politikájának kidolgozása és végrehajtása során inkluzívabban vonják be a civil társadalmat, és jobban vegyék figyelembe a konzultációk eredményeit, beleértve a végrehajtási szinthez legközelebb álló helyi szereplőkkel folytatott konzultációkat is;

66. kéri, hogy a jövőbeli többéves pénzügyi keretben egyértelműen különítsenek el olyan költségvetést az emberi jogok, a demokrácia és a jogállamiság számára, amely a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó, egyértelmű célokkal, valamint megfelelő finanszírozási támogatással rendelkezik a demokratikus struktúrák fejlesztéséhez és a szabad média növekedéséhez, a szomszédos országokban is; hangsúlyozza, hogy az uniós költségvetést a külső dimenzió tekintetében is meg kell védeni, ugyanis kulcsfontosságú eszköz ahhoz, hogy a partnerországok jobban betartsák az emberi jogokat és a demokratikus normákat; ezért felszólít arra, hogy az új Globális Európa eszközbe vezessenek be az emberi jogokra vonatkozó érvényesíthető, valamint a demokráciára vonatkozó szilárd záradékokat a nem uniós partnerországok finanszírozásával kapcsolatosan; olyan működési feltételességi keretet szorgalmaz, amely többek között a makroszintű pénzügyi támogatásra, a kereskedelmi preferenciákra és a vízumkönnyítésre vonatkozik,

egyértelmű referenciaértékekkel és végrehajtható jogi mechanizmusokkal a megfelelés biztosítása érdekében, beleértve a tartós jogsértések esetén alkalmazandó felfüggesztési záradékokat is;

67. kitart amellett, hogy az emberi jogok, a jogállamiság vagy a civil társadalom fejlesztése terén uniós támogatásban részesülő nem uniós országoknak a párizsi elvekkel összhangban független nemzeti emberi jogi intézményeket, például ombudsmani hivatalokat kell létrehozniuk; hangsúlyozza, hogy az ilyen intézmények meglétét a finanszírozásra való jogosultság előfeltételéül kell szabni;

68. felhívja az Unió intézményi partnereit, hogy keressék a döntéshozatal javításának új lehetőségeit, beleértve a minősített többségi szavazást is, és rugalmasabb megközelítések, például az Team Europe megközelítés alkalmazása esetén biztosítsák az emberi jogok megfelelő garantálását;

69. felszólít az emberi jogi párbeszédek egyértelmű referenciaértékek és elérendő eredmények révén történő megerősítésére annak érdekében, hogy az előrehaladás a párbeszéd minden egyes fordulója során egyértelműen meghatározható és értékelhető legyen; kéri a civil társadalmi szereplők rendszerszintű és érdemi bevonását az emberi jogokról szóló párbeszédekbe és nyomon követésbe;

70. kéri, hogy növeljék e párbeszédek és eredményeik láthatóságát, többek között egy közös sajtónyilatkozat közzététele révén, és úgy véli, hogy e párbeszédeknek eredményorientáltnak kell lenniük, vagy olyan egyértelmű referenciaértékeken kell alapulniuk, amelyek lehetővé teszik a hatékony nyomon követést, többek között a valódi civil társadalmi szervezetekkel folytatott előzetes és utólagos konzultáció révén;

71. felszólít a Parlamenttel való együttműködés fokozására a párbeszédekhez vezető tanácskozási folyamat során; hangsúlyozza továbbá, hogy az Uniónak továbbra is nyomást kell gyakorolnia annak érdekében, hogy a párbeszédeket valamely uniós székhelyen tartsák; úgy véli, hogy a civil társadalomnak és a nemzeti emberi jogi intézményeknek külön szerepet kell játszaniuk az e célok végrehajtása terén elért eredmények nyomon követésében;

72. felhívja az Uniót, hogy folytassa olyan európai és nemzetközi eszközök létrehozását, amelyek garantálják az igazságszolgáltatáshoz és a hatékony jogorvoslathoz való hozzáférést a vállalati emberi jogi visszaélések által érintett személyek számára; felszólít az emberi, munkaügyi és környezeti jogokkal kapcsolatos felelős vállalati magatartásra vonatkozó jelenlegi uniós szabályok – például az átvilágításra vonatkozó jogszabályok – hatékony és alapos végrehajtására; hangsúlyozza, hogy olyan uniós politikákat és mechanizmusokat kell létrehozni, amelyek képesek hatékonyan

összeegyeztetni a fenntartható átállás követelményeit a helyi közösségek megélhetésének tiszteletben tartásával; felhívja az Uniót, hogy külpolitikájában mozdítsa elő és védje meg a helyi közösségek és az őslakos népek jogait;

73. felszólítja az Uniót, hogy határozottan kötelezze el magát a Párizsi Megállapodás végrehajtása és a nemzetközi éghajlat-politikai együttműködés fokozása mellett; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a legmagasabb szinten foglalkozzanak az éghajlatváltozás békére és biztonságra gyakorolt hatásaival;

74. felhívja az Uniót, hogy értékelje az Unió elleni dezinformációs kampányok kezelésére szolgáló eszköztár hatékonyságát, különösen azokban az országokban, amelyek jelentős uniós humanitárius és fejlesztési támogatásban részesülnek, valamint az uniós tagjelölt országokban; felhívja az Uniót, hogy sürgősen nyújtson támogatást azoknak a megbízható média- és információs csatornáknak, amelyek előmozdítják a hatóságok elszámoltathatóságát és támogatják a demokratikus átmeneteket, ugyanakkor hangsúlyozza a pluralizmus, az átláthatóság és a függetlenség elvei fenntartásának szükségességét;

75. üdvözli az újságírókat és emberijog-védőket a visszaélésszerű jogi fellépésekkel és a közéleti részvételt akadályozó stratégiai perekkel szemben védő irányelvet; ösztönzi a nem uniós országok jogalkotóit, hogy a tömegtájékoztatás szabadságának és sokszínűségének előmozdítására és védelmére irányuló szélesebb körű erőfeszítések részeként dolgozzanak ki a fentivel azonos célú jogszabályokat; kéri, hogy a nemzetközi megállapodások megfelelőségének uniós nyomon követése során vegyék figyelembe a médiaszabadság elleni támadásokat, valamint a tájékoztatáshoz való jog tartós és szisztematikus gyengítését;

76. hangsúlyozza a politikában, az újságírásban és a civil társadalomban aktív nőket célzó, olyan nemi alapú dezinformáció és online zaklatás kezelésének fontosságát, amelyek célja az eltérő vélemények elhallgattatása és a demokratikus részvétel aláásása, valamint az EU-ellenes narratívák terjesztése; hangsúlyozza, hogy az eszköznek kötelezettségeket kell tartalmaznia a nemspecifikus emberi jogi hatások megelőzésére, enyhítésére és orvoslására; arányos és hatékony ellenintézkedéseket és jobb nyomonkövetési eszközöket szorgalmaz az ilyen jelenségek megelőzése, feltárása és az azokra való reagálás érdekében, az alapvető jogok és a véleménynyilvánítás szabadságának védelme mellett; célzott támogatási és védelmi intézkedéseket szorgalmaz a női újságírók, aktivisták és politikusok online és offline biztonságának biztosítása érdekében;

77. felszólít a tudományos élet szabadságának előmozdítására, az ugyanis a nyitott és demokratikus társadalmak kulcsfontosságú eleme;

78. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy a transznacionális elnyomást konkrét emberi jogi fenyegetésként ismerjék el, hozzanak létre rendszereket annak nyomon követésére, dokumentálására és kezelésére, biztosítsanak képzést és erőforrásokat a bűnüldözés számára, és biztosítsák az elkövetők – köztük a nem uniós országok tisztviselői és alkalmazottai, valamint a helyi támogatók – elszámoltathatóságát; hangsúlyozza, hogy az Uniónak ezeket a tendenciákat be kell építenie az emberi jogi iránymutatásokba és a nemzetközi együttműködésbe;

79. felhívja az Uniót és tagállamait, hogy folytassák és fokozzák az emberijog-védőknek nyújtott támogatásukat, és a transznacionális elnyomás elleni küzdelem érdekében fogadjanak el megfelelő szabályozási biztosítékokat az Unióban;

80. emlékeztet arra, hogy a mesterséges intelligencia és a digitális diplomácia terén az Unió vezető szerepe kulcsfontosságú a magas szintű emberi jogi normákat biztosító modellek előmozdítása, valamint az Unió relevanciája és rezilienciája szempontjából; e tekintetben felhívja az Uniót, hogy fokozza digitális és a mesterséges intelligenciával kapcsolatos diplomáciáját, érvényesítse a digitális szolgáltatásokról szóló jogszabályt[9], és biztosítsa, hogy a technológiai vállalatok és a közösségimédia-platformok megfeleljenek az emberi jogi kötelezettségeknek, és kezeljék a transznacionális elnyomást, többek között az emberijog-védőkkel szemben is; felhívja az Uniót és tagállamait annak biztosítására, hogy a szereplők – különösen a technológiai ágazatban – felelősségre vonhatók legyenek abban az esetben, ha lehetővé teszik a digitális transznacionális elnyomást;

81. megismétli az uniós választási megfigyelő missziók fontosságát az általuk nyomon követett választási folyamatok független és pártatlan értékelése szempontjából, tekintettel arra, hogy egyes államok hibrid taktikák révén, többek között mesterséges intelligencia használatával egyre nagyobb mértékben beavatkoznak más országok választásaiba; felhívja az EKSZ-t és a Bizottságot, hogy elemezzék azokat a kezdeményezéseiket, amelyek a mesterséges intelligencia által a választási folyamatok során támasztott kihívásokat hivatottak kezelni, és készítsenek erről jelentést a Parlamentnek; felszólít a nemzetközi választási megfigyelők védelmére; kéri a nem uniós országokban tevékenykedő választási megfigyelő missziók ajánlásainak elfogadása és végrehajtása utáni nyomon követést, valamint hogy ezek kulcsfontosságú elemként szerepeljenek az Unió és a szóban forgó nem uniós ország közötti kapcsolatok keretében;

---

9 Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2022/2065 rendelete (2022. október 19.) a digitális szolgáltatások egységes piacáról és a 2000/31/EK irányelv módosításáról (digitális szolgáltatásokról szóló rendelet) (HL L 277., 2022.10.27., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj).

hangsúlyozza, hogy a Parlament jelentős mértékben hozzájárul ezekhez a missziókhoz, valamint módszertanuk fejlesztéséhez és javításához, és hogy ez külső tevékenységének alapvető dimenzióját képezi; megállapítja, hogy egyre gyakrabban fordul elő, hogy az országok nem hajlandóak meghívni az Uniót választásaik megfigyelésére, és felhívja az EKSZ-t, hogy foglalkozzon ezzel a helyzettel; üdvözli a Demokráciáért Európai Alapítvány munkáját, és megismétli, hogy továbbra is erősíteni kell munkáját és növelni kell erőforrásait; további uniós pénzügyi támogatást kér a választási missziók szervezéséhez;

82. szorgalmazza a kisebbségek közéleti részvételének garantálására, valamint a nők és a fiatalok választási folyamatokban való képviseletének növelésére irányuló erőfeszítések megerősítését;

83. ismételten elítéli a rasszizmus, az intolerancia, az antiszemitizmus, az iszlamofóbia, a keresztényüldözés, az idegengyűlölet, valamint a fajon, etnikai hovatartozáson, nemzetiségen, társadalmi osztályon, fogyatékosságon, kaszton, valláson, meggyőződésen, életkoron, szexuális irányultságon vagy nemi identitáson alapuló megkülönböztetés minden formáját; szorgalmazza a megkülönböztető magatartások bejelentésére szolgáló mechanizmusok elfogadását illetve megerősítését, valamint a hatékony jogorvoslathoz való hozzáférés biztosítását, előmozdítva az ilyen cselekményekben részt vevő személyek büntetlenségének megszüntetését;

84. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy bár a kereszténység – több mint 380 millió érintettel – továbbra is a világ legüldözöttebb vallása, nincs európai koordinátora a keresztényellenesség elleni küzdelemnek, pedig az iszlamofóbia elleni küzdelem céljából kineveztek egy koordinátort;

85. ismételten felhívja a Tanácsot, hogy a lehető leghamarabb fogadjon el ambiciózus megbízást arra vonatkozóan, hogy az Unió részt vegyen a vállalatoknak az általuk elkövetett emberi jogi jogsértésekért történő felelősségre vonását célzó, jogilag kötelező erejű ENSZ-eszközre vonatkozó, folyamatban lévő tárgyalásokon; felszólítja az Uniót, hogy biztosítsa az uniós és a nemzeti jogszabályok összehangolását a nemzetközi emberi jogi normákkal, és erősítse meg az együttműködést más régiókkal és globális szervezetekkel;

86. felszólít az előzetes és utólagos emberi jogi értékelések szisztematikus végrehajtására, valamint arra, hogy az Unió és a nem uniós országok közötti megállapodásokba foglaljanak bele szilárd és érvényesíthető emberi jogi záradékokat, amelyeket a jogsértések esetén követendő egyértelmű referenciaértékek és eljárások támasztanak alá; felszólítja a Bizottságot és az EKSZ-t, hogy biztosítsák a jelenlegi nemzetközi megállapodásokban foglalt emberi

jogi záradékok aktív nyomon követését és hatékony érvényesítését, többek között felfüggesztés révén, valamint hogy javítsák a Parlament felé a végrehajtással kapcsolatos megfontolásokkal és döntésekkel kapcsolatos kommunikációjukat; hangsúlyozza, hogy az Uniónak gyorsan és határozottan kell reagálnia az emberi jogi záradékok partnerországok – nevezetesen a GSP+-rendszerben részt vevő országok – általi tartós megsértése esetén, beleértve a szóban forgó megállapodások felfüggesztését is, ha más lehetőségek eredménytelennek bizonyulnak;

87. felszólít egy panaszkezelési portál létrehozására az uniós kereskedelmi és pénzügyi eszközök keretében, lehetőség szerint a Bizottság egyablakos ügyintézési pontjának kiigazítása révén, lehetővé téve az emberi jogi záradékok be nem tartásával kapcsolatos panaszok benyújtását; hangsúlyozza, hogy ennek a portálnak hozzáférhetőnek, polgárbarátnak és átláthatónak kell lennie, és nyitva kell állnia a nem uniós országok polgárai számára;

88. ösztönzi az uniós küldöttségek kapacitásának gondos nyomon követését és értékelését annak biztosítása érdekében, hogy mindegyiknek legyen kijelölt kapcsolattartója az emberi jogok megsértésének eseteire, elegendő erőforrással a hatékony és időben történő reagáláshoz; javasolja továbbá, hogy az uniós küldöttségek személyzete részesüljön rendszeres képzésben az emberi jogok konkrét kérdéseivel kapcsolatos jelenlegi uniós iránymutatásokról; követeli, hogy a tagállamok nagykövetségei határozottabban vegyenek részt az emberi jogok védelmében és előmozdításában a nem uniós országokban, aktívan támogatva az uniós küldöttségek szerepét;

89. kiemeli, hogy a világ számos régiójában a mikro-, kis- és középvállalkozások (mkkv-k) gyakran a helyi gazdaságok hajtóerejei, és ezeket egyre növekvő számban vezetik nők; hangsúlyozza, hogy az mkkv-k világszerte a vállalkozások 90%-át, a foglalkoztatás 60–70%-át és a bruttó hazai termék 50%-át teszik ki; kiemeli az mkkv-k fontosságát a 2030-ig tartó időszakra szóló menetrendhez való hozzájárulásukban és a fenntartható fejlesztési célok, nevezetesen a szegénység felszámolására és a mindenkire érvényes tisztességes munkafeltételekre vonatkozó célok elérésében;

90. ismételten kéri, hogy kezeljék prioritásként a korrupció – mint az emberi jogok és a demokrácia elleni támadásokat lehetővé tevő tényező – elleni küzdelmet; sürgeti a Tanácsot, hogy végre fogadjon el korrupcióellenes szankciórendszert, amely a Parlament egyik régóta fennálló prioritása;

91. felszólítja az Uniót, hogy fokozza diplomáciai együttműködését azokkal az országokkal, amelyek továbbra is alkalmazzák a halálbüntetést, amely nem egyeztethető össze az élethez való joggal és a kínzás tilalmával, ösztönözze az emberi jogi kérdésekkel

kapcsolatos párbeszédet és együttműködést, és nyújtson támogatást olyan igazságügyi reformok kidolgozásához, amelyek a halálbüntetés eltörléséhez vezethetnek;

92. felhívja az Uniót, hogy újítsa meg a kínzás elleni rendelet[10] hatályát, hogy az tükrözze a biztonsági felszerelések nemzetközi piacának változásait, a bűnüldözési eszközök használatában és az azokkal való visszaélésben bekövetkezett változásokat, valamint a felmerülő kihívásokat, nevezetesen a békés tüntetések elnyomása során a fogva tartás keretein kívül megvalósított kínzást és rossz bánásmódot; felhívja az Uniót, hogy mozdítsa elő a hadifoglyokkal való bánásmódról szóló genfi egyezmény betartását;

93. szorgalmazza az emberkereskedelem elleni küzdelemre irányuló uniós kezdeményezések megerősítését, a korai azonosításra, az áldozatközpontú védelemre (beleértve a gyermekeket is), valamint a hálózatok pénzügyi zavaraira összpontosítva;

94. hangsúlyozza, hogy az emberijog-védőkre vonatkozó uniós iránymutatásokban rejlő lehetőségek teljes körű kiaknázása érdekében alapos végrehajtásra, valamint átfogó felülvizsgálatra van szükség az emberijog-védők egyre kifinomultabb üldözésének és zaklatásának kezelése érdekében, beleértve a digitális fenyegetéseket és a transznacionális elnyomást is;

95. felszólít az Unió globális emberi jogi szankciórendszerének (a Magnyickij-törvény) szélesebb körű alkalmazására azon személyek szankcionálása érdekében, akik emberijog-védőket – és köztük környezet- és földjogi jogvédőket – üldöznek vagy zaklatnak;

°

° °

96. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének, az EU emberi jogi különleges képviselőjének, a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek, az ENSZ Biztonsági Tanácsának, az ENSZ főtitkárának, az ENSZ-közgyűlés 80. ülésszaka elnökének, az ENSZ Emberi Jogi Tanácsa elnökének, az ENSZ emberi jogi főbiztosának és az EU küldöttségvezetőinek.

---

10 Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/125 rendelete (2019. január 16.) egyes, a halálbüntetés, a kínzás vagy más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés során alkalmazható áruk kereskedelméről (HL L 30., 2019.1.31., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/125/oj).